

Evaluering av fordypning scenografi på Master i teater

Bakgrunn og mandat

Evalueringsgruppe nedsatt av rektor Jørn Mortensen Oslo 6. mars 2017

Styrevedtak av 16.12.2014:

- Styret ber om at det settes ned et utvalg som skal utrede mulig etablering av master i scenografi på avdeling Design.
- Ordning med scenografifordypning på master teater skal evalueres etter to år, og vurderes videreført/nedlagt i tråd med de erfaringer som er gjort.

I styremøtet 7. februar 2017 besluttet styret å omgjøre vedtaket:
Første strekpunkt bortfaller.

Det skal nedsettes et utvalg med følgende mandat:

Evaluerer ordningen med scenografifordypning på master teater. Evalueringen skal kartlegge fagområdet scenografi ved Kunsthøgskolen i Oslo, inklusiv miljøene på Design, Teaterhøgskolen o.a. Videre skal den drøfte hensiktsmessigheten ved plassering av scenografi professor på avdeling Design i forhold til emnetilhørighet på masterprogrammet på Teaterhøgskolen; herunder rapporteringslinjer og utdanningskvalitet. Evalueringen bør innbefatte tilbakemelding fra ferdig eksaminerte studenter. På bakgrunn av drøftingen skal evalueringen tilrå en videreføring, endring eller nedleggelse av eksisterende ordning.

Utvalget ble nedsatt av dekan for Teaterhøgskolen, Jon Refsdal Moe, og dekan for Designavdelingen, Karianne Bjellås Gilje, og består av:
Førsteamanuensis i scenografi Carle Lange, førsteamanuensis i interiørarkitektur Vigdis Ruud, professor i kostyme Christina Lindgren og programansvarlig for Master i teater Tanja Halvorsen.

Evaluering av dagens ordning

Evaluering av ordningen med scenografifordypning på Master i teater. Kartlegging av fagområdet scenografi på Kunsthøgskolen i Oslo

Scenografifaget har fått en kontaktflate med alle skolens fagområder og avdelinger.

Carle Lange har hatt veiledningssamtaler med studenter på alle Kunsthøgskolens avdelinger og vært i dialog med fagkollegiet særlig på Operahøgskolen og Balletthøgskolen. Masterstudentene i Koreografi og Dans har hatt både individuell veiledning og gruppesamtaler med Carle Lange i forbindelse med sine forestillinger.

Gjennom samarbeid med Operahøgskolen i *Trialogen* (med Norges Musikkhøgskole) og avgangsforestillinger har scenografilærer arbeidet med romlige problemstillinger også med Operahøgskolens studenter. Scenografistudentene har samarbeidet med andre studenter innenfor dans, koreografi, komposisjon og opera. I korridorukene høsten 2016, tilbød Carle Lange kurs i lys og farge sammen med professor i farge, Mette L'Orange. Til kurset kom 20 studenter fra flere avdelinger ved Kunsthøgskolen.

Ved Designavdelingen

Carle Lange har veiledet masterstudentene ved kostyme. Christina Lindgren har veiledet scenografistudentene.

Carle Lange har undervist på BA3 Interiørarkitektur og møbeldesign, sammen med Vigdis Ruud i et samarbeid med Operahøgskolen, fire uker i 2016 og fire uker i 2017. Han har også vært biveileder for flere studenter ved alle tre fagfordypninger på Designavdelingen.

Kostymestudentene har deltatt på lik linje med scenografistudentene ved Master i teater på det første året og på enkelte produksjoner på det andre året.

Scenografistudentene har fulgt undervisningen i designteori ved Theo Barth. Theo Barth har også hatt individuell veiledning av scenografistudenter. Scenografistudentene har gjennom dette fått en faglig utveksling med studentene på Master i design.

Carle Lange har samarbeidet med fagkollegiet på Designavdelingen om flere kurs i rom, blant annet nevnte Korridorukekurs i samarbeid med Mette L'Orange.

Ved Teaterhøgskolen

Fordypning scenografi har inngått på like premisser som de tre andre fordypningene i Master i Teater med alt hva dette innebærer for studenter og fagkollegiet.

Scenografistudentene har samarbeidet med studenter innenfor skuespill, scenetekst og regi.

Masterstudentene i Teater har hatt både forelesninger, individuell veiledning og gruppesamtaler med Christina Lindgren i forbindelse med sine forestillinger.

Carle Lange har vært en fullverdig del av kollegiet på Teaterhøgskolen i tillegg til på Designavdelingen.

Carle Lange har vært biveileder for flere studenter ved de andre fagfordypningene på master på Teaterhøgskolen.

Plassering av professorat i forhold til studietilhørighet

Drøfting av plassering av scenografiprofessor på avdeling Design i forhold til emnetilhørighet på Teaterhøgskolen.

Spørreundersøkelser og intervju

Spørreundersøkelse til ferdig uteksaminerte studenter:

Vi inviterte til en individuell samtale basert på spørreskjema, se vedlegg nr. 1.

Deltakere: Studenter ved Master i Teater, fordypning scenografi (Tora Troe, Mari Lotherington, Signe Gerda Landfald) og studenter ved Master i Design, fordypning kostyme (Matilda Söderling og Fredrik Floen)

Resultat av undersøkelsen av uteksaminerte studenter:

Faglig kompetanse

Samtlige studenter mener at scenografistudiet bør ha tilknytning til begge avdelinger.

En av scenografistudentene mener det optimale ville være forankring i Designavdelingen, men med tett samarbeid med Teaterhøgskolen. En annen mener at det bør ligge på Teaterhøgskolen. Den tredje har ikke svart skriftlig, men har gitt muntlig uttrykk for at hun mener at det bør ligge på Teaterhøgskolen.

Den ene kostymestudenten mener at forankring i Teaterhøgskolen er best, den andre mener at forankring i Designavdelingen er best.

Logistikk/ praktisk gjennomførbarhet

Samtlige studenter mener det har vært utfordringer ved å følge kurs på Designavdelingen samtidig som de følger full undervisning ved Teater.

Spørreundersøkelse til kollegiet og studenter ved Designavdelingen og Teaterhøgskolen:

Spørsmålene som ble sendt ut pr mail:

"Hvordan har din "kontaktflate" med faget scenografi vært de siste to årene?

Hvordan kan scenografifaget få betydning på ditt fagområde fremover?"

Fra Designavdelingen svarte syv kollegaer og tre studenter.

Fra Teaterhøgskolen svarte tre kollegaer og ingen studenter.

Resultat av undersøkelsen av kollegiet og studenter ved Designavdelingen og Teaterhøgskolen:

Fagkollegiet og studenter ved Designavdelingen uttrykker et rikt faglig utbytte og ønsker at dette videreføres. Når det gjelder logistikk og praktisk gjennomførbarhet mener en at dette er problematisk. Fagkollegiet ved Teaterhøgskolen mener at scenografifaget hører hjemme som en naturlig del av Master i Teater.

Samtale med Norske Scenografer, Dordi Strøm og Gøril Bjercke Sæther

Se referat, vedlegg 3.

De mener at scenografifaget er mest tjent med å være på Teaterhøgskolen.
”Scenografi er design for scene”. Faget står med en fot i hvert felt. Studentene behøver kompetanse fra både teater og design.

Konklusjon av spørreundersøkelser og intervju

Ferdigeksaminerte studenter, faglige ansatte som har vært i kontakt med scenografifaget ved Kunsthøgskolen i Oslo og Norske Scenografer mener at scenografifaget står med en fot i det visuelle og en fot i det performative fagfeltet.

Drøfting

Utdanningskvalitet

Fordeler ved at scenografiprofessor er på Design og emnet er på Teaterhøgskolen:

Todelt forankring vil gjenspeile fagets egenart med å ha en fot i hver diskurs. Dette vil også sikre at scenografi blir en aktiv del av både scenekunst- og designfagdiskursen. Scenografi har tette bånd til fagområdene kostyme, interiørarkitektur og farge. Lærere og studenter melder fra om nødvendigheten av at scenografi har en tilhørighet til begge avdelinger.

Ulemper ved at scenografiprofessor er på Design og emnet er på Teaterhøgskolen:

Med hensyn til utdanningskvalitet og faglig utbytte er det ingen ulemper ved dette.

Rapporteringslinjer

Fordeler ved at scenografiprofessor er på Design og emnet er på Teaterhøgskolen:

Avdelingene ”tvinges” til å være mer fleksible og åpne opp for tverrfaglig samarbeid i for eksempel utarbeidelse av timeplaner.

Ulemper ved at scenografiprofessor er på Design og emnet er på Teaterhøgskolen:

Det er uoversiktlig at lærerkrefter og studenter er lokalisert på to ulike avdelinger som gir utydelige ansvarsforhold. Det er ulogisk ift studiepoeng og ansettelsesforhold.

Konklusjon på drøfting

Med hensyn til utdanningskvalitet er det flest fordeler med en delt plassering av stillingen som scenografiprofessor mellom Teaterhøgskolen og Designavdelingen når emnetilhørigheten er på Teaterhøgskolen.

Når det gjelder rapporteringslinjer er det flest fordeler med plassering av stillingen som scenografiprofessor på Teaterhøgskolen når emnetilhørighet er på Teaterhøgskolen.

Det er en verdi at scenografi i fortsettelse beholder sin forankring i begge avdelinger for å sikre:

- at Teaterhøgskolens kompetanse innenfor temporære forløp kommer Designavdelingen til gode

- et forsvarlig utdannelsesløp for scenografistudenter, der også de designfag-spesifikke behov som lys, farge, rom, designmetodikk og designteori er ivaretatt
- at scenografilærekrefter dekker et behov for scenografikompetanse på Designavdelingen
- at faget skal få ringvirkninger på hele Kunsthøgskolen, inklusiv Balletthøgskolen, Operahøgskolen, Kunst og Håndverk og Kunstakademiet

Tilråding

Videreføring, endring eller nedleggelse av eksisterende ordning

Samtlige i evalueringsgruppen er enige om at scenografifaget hører hjemme på Kunsthøgskolen i Oslo og foreslår en endring i eksisterende ordning.

Vi anbefaler at Master i teater med fordypning Scenografi fortsetter som studium under Teaterhøgskolen og at hovedvekten av stillingen som 1. amanuensis/professor i scenografi knyttet til masterutdanningen, flyttes fra Designavdelingen til Teaterhøgskolen.

Vi påpeker videre viktigheten av følgende:

- At stillingen som 1. amanuensis/professor i scenografi deles slik at en fast prosentdel av denne tilhører Designavdelingen. Vi tilrår 2/3 på Teaterhøgskolen og 1/3 på Designavdelingen. Det er en nødvendighet at stillingene innehas av en og samme person.
- Kompetanse innen designmetodikk, designteori, lys og farge står sterkt på Designavdelingen. Det er nødvendig for scenografistudenten å få tilgang til denne undervisningen og til samværet med andre designstudenter. Møtepunktet mellom designteori og teoretiske perspektiver fra scenekunsten, som romdramaturgi, handlingsdramaturgi og tidsbasert kunst, er gjensidig fruktbart for begge miljøer.

Konsekvenser av tilråding

Avdelingene "tvinges" til å være mer fleksible og åpne opp for tverrfaglig samarbeid i for eksempel utarbeidelse av timeplaner. Dette er i tråd med Kunsthøgskolens visjon om at det skal være større samarbeid mellom avdelingene.

Den ansatte får en viss stillingsprosent på en avdelingen og en viss stillingsprosent på en annen avdeling. Vi har eksempler på at det kan fungere godt med "delt" stilling mellom to avdelinger. Vi ser at to stillinger kan skape noe administrativt merarbeid, men vi mener at de faglige hensyn veier tyngst i denne sammenheng.

Evalueringen av scenografifaget og tilknytningen til både Design og Teater har avdekket mange mulige kontaktflater mellom ulike avdelinger på skolen. Undervisningspraksis har vist at det er bred interesse hos mange studenter for å samle kompetanse innenfor eksempelvis lys/farge og rom/tid.

Tilleggs kommentarer

Vedrørende økonomi

Jamfør styrets behandling i 2014, ble det enighet om å opprette en 100% stillingsressurs til master i teater, fordypning scenografi, i tillegg til materialkostnader (400.000,-), tilsammen 1,3 millioner.

Jamfør sak 6514 16. desember 2014. Henviser til referat:

«Ressursene skal knyttes direkte til realiseringen av fordypning i scenografi i Master i Teater. dette skal årlig redegjøres for i budsjett og regnskap.»

Av disse ressursene er det blitt brukt en 50% åremålsstilling (til Carle Lange). En 20% stilling har blitt brukt til gjestelærere under Kostyme- og Scenografiforum. Hva den resterende stillingsprosenten på 30% + materialkostnader øremerket fordypningen scenografi har blitt av, har vi ikke fått forklaring på. Begge dekaner mener at de ikke har fått overført disse midlene.

At midlene øremerket scenografifaget blir brukt i det omfang som ble besluttet av styret, er avgjørende for at faget skal få den forankring og virkning på hele Kunsthøgskolen som var planlagt.

Vedrørende kostymefaget

Det har blitt synlig gjennom denne evalueringen at kostymefaget har tilsvarende og overlappende kompetansefelt og behov som scenografifaget. Det anbefales derfor at kostymefagets posisjon og forankring på Kunsthøgskolen utredes på tilsvarende måte.

Oslo 22. august 2017

Tanja Brodshaug Halvorsen

Carle Lange

Vigdis Ruud

Christina Lindgren